

MTÜ ARB  
Mardi talu, Pirgu küla, Juuru vald  
79401 Raplamaa  
toimkond@avalikultrailbalticust.ee

Jüri Ratas

Riigikantselei

Meie: 19.02.2018

### **Rail Balticu tasuvusuuringu vead**

Lugupeetav härra Ratas

Rail Balticu (RB) tasuvusuuringus on mitu olulist viga, milledest ainuüksi lihtsamalt arvutatavate arvesse võtmisel RB kogutulud (16 miljardit) eurot vähenevad üle 4 miljardi euro.

- RB sotsiaalmajanduslikku kasu on kunstlikult suurendatud, manipuleerides heitenormide ja veoautode kütusetarbimisega.
- EY tasuvusuuringus ei käsitleta raudtee ehitamise ajal tekkivaid keskkonnamõjusid ega raudtee talumisega seotud väliskulusid, nagu on nõutud EL tasuvusuuringute juhendis.
- Suurem osa maanteetranspordist toimub otse kliendilt kliendile. RB Raili ja EY vastustest ilmneb, et sellise maanteetranspordi asendamine RB-ga ei oleks kulutõhus, kuna kaupade kättetoimetamine (nn viimane miil) on niivõrd kulukas.
- EY eeldab, et RB konkureerib väikese osaga maanteetranspordist, mis läbib terminale, kuid on jätnud arvestamata raudtee- ja maanteeterminali vahelised lisakulud.
- Tasuvusuuringu juhendi kohaselt tuleb „kõik (tasuvusuuringus kasutatud) andmed ja allikad teha hõlpsasti kättesaadavaks”, kuid hoolimata sagedastest taotlustest ei ole avalikustatud ühtegi uuringus kasutatud arvutuskäiku ja hulk viidatud allikaid ei ole avalikud.

Vigade detailsem kirjeldus ning RB Raili poolt antud vastuolulised vastused on esitatud <http://avalikultrailbalticust.ee/index.php?id=879> ja raamatuna käesoleva kirja lisas. Näiteks 08.06. saadetud avalikus pöördumises RB Rail eitas EURO II kategooria autode saastennormide kasutamist. 25.09. 2017 saadetud vastuses aga selgitatakse, miks on õige kasutada selliste enne 2001. aastat toodetud autode heitenorme. Vastus kinnitab meie analüüsi järeldusi, et RB sotsiaalmajanduslikult tasuvaks muutmiseks tuli muuhulgas kunstlikult suurendada Balti riikide maanteetranspordi õhusaastamist. Tegelikult on niisugune reostus kümneid kordi väiksem.

Oleme seisukohal, et tasuvusuuringul on teadliku manipuleerimise tunnused.

Pärast tasuvusuuringu vigade parandamist selgub, et RB ei ole sotsiaalmajanduslikult tasuv. Balti riikide jaoks on niisugune investeering kahjulik.

Euroopa Liit ei tohi vastavalt oma reeglitele sotsiaalmajanduslikult mittetasuvat projekti Euroopa Ühendamise rahastust finantseerida.

Selgitage palun:

1. Kas EY poolt teostatud tasuvusanalüüsi positiivne tulemus oli oluline argument RB lepingu ratifitseerimise eelnõu saatmisel Riigikokku?
2. Kas juhul, kui valitsuse liikmetele on esitatud otsuse tegemise aluseks valeandmed peaks otsuse üle vaatama? Kui jah, siis kes peaks algatama sellise otsuse ülevaatamise. Kas ametnik, kes on avastab, et ta on valeandmeid valitusele esitanud peaks seda tegema?
3. Kas juhul, kui EY tasuvusanalüüsi tulemus osutub vigade parandamise järel negatiivseks nagu ARB väidab algatab valitsus RB lepingu denonsseerimise?
4. Kas Rail Balticu finantseerimise prioriteetsuse tõttu saavad teised projektid Eestis vähem rahastust riigieelarvest ning EL-st?
5. Kas RB projekti arendamise tõttu on teie arvates aeglustunud Tartu ja Narva suundades 160 km/h kiiruse ning sõiduaja alla 1.5h saavutamine ning Tartu ja Riia vahelise rongiühenduse sõiduajaga alla 2 h käivitamine?

Parimat,

Priit Humal  
juhatuse liige

Karli Lambot

Illimar Paul

Raul Vibo

Lisa

Major mistakes in Rail Baltica Cost-Benefit Analysis made by Ernst & Young Baltic